

Bemærkninger til lovforslaget

1. Lovforslagets indhold.

De små øer er en karakteristisk og værdifuld del af den danske natur og det danske kulturmønster. Øerne er samtidig overskuelige lokalsamfund med gode muligheder for fællesskab og friluftsliv.

Øerne har imidlertid en række alvorlige problemer, først og fremmest affolkning, vigende erhvervsgrundlag, forringede muligheder for offentlig og privat service samt ikke mindst transportproblemer.

De små øer er på grund af deres størrelse og beliggenhed særligt sårbare over for samfundets generelle, økonomiske problemer, og især de mindre økommuner har vanskeligt ved at leve op til de ekstra udgifter, der er forbundet med opretholdelsen af de små øsamfund.

Hvis de små øer skal opretholdes som beboende og levedygtige samfund, må der sikres beboerne rimelige levevilkår. Dette kan først og fremmest ske ved at fastholde trafikbetjeningen. Desuden bør der skabes mulighed for forsøg m.v. med nye og utraditionelle løsninger, der sigter mod fleksible former for serviceforsyninger. En opblødning af grænserne mellem de opgaver, der i øjeblikket ligger i forskellige offentlige instanser, og grænserne mellem private og offentlige opgaver bør også nyvurderes i forsøgsordninger og projekter. Disse initiativer falder i tråd med princippet i lands- og regionplanloven om at »fremme en ligelig udvikling i landet«.

De små øer har siden 1975 været omfattet af en midlertidig trafikstøtteordning, der har været gennemført på grundlag af aktstykker (AKT 485 af 29. juli 1975, AKT 471 af 31. maj 1978, AKT 112 af 25. november 1980).

Det foreslås nu, at den offentlige støtte til trafikbetjeningen af de små øer gennemføres på grundlag af lovgivning. Det foreslås desuden, at der i særlige tilfælde kan ydes statsstøtte til gennemførelse af forsøgsordninger, projekter m.v., der

har betydning for sikring af levevilkårene på de enkelte øer.

Lovforslaget har været forhandlet med Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen i Danmark og Sammenslutningen af Danske Småøer.

2. Lovforslagets baggrund.

I 1973 etablerede boligministeriet en embedsmandsgruppe på baggrund af beretningen »Danmarks Små Øer«, der i 1970 var blevet afgivet af et udvalg under ministeriet for kulturelle anliggender. Embedsmandsgruppen bestod af repræsentanter for ministeriet for kulturelle anliggender, ministeriet for offentlige arbejder, økonomi- og budgetministeriet, undervisningsministeriet, socialministeriet og boligministeriet. Endvidere deltog repræsentanter for landbrugsministeriet og handelsministeriet i nogle af gruppens overvejelser.

Embedsmandsgruppen fremhævede i et »Notat vedrørende det offentliges politik for de små øer« fra 1973 bl.a., at en særlig øpolitik i høj grad er et trafikpolitisk spørgsmål, bl.a. fordi øerne sammenlignet med andre afsides beliggende områder er belastet med en dyrere og mere tidskrævende transport.

På grundlag af notatet reserverede regeringen et beløb på 4 mill. kr. for finansåret 1975-76 med henblik på støtte til trafikbetjeningen af de små øer.

Efter forhandling med Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen nedsatte miljøministeren endvidere i 1974 en arbejdsgruppe, der fik til opgave at udarbejde kriterier for fordelingen af en offentlig støtte.

På baggrund af arbejdsgruppens notat (»2. notat vedrørende det offentliges politik for de små øer«) opnåede miljøministeren ved AKT 485 af 29. juli 1975 bemyndigelse til at yde tilskud til trafikbetjeningen af de små øer indenfor en ramme af 4 mill. kr. årligt.